

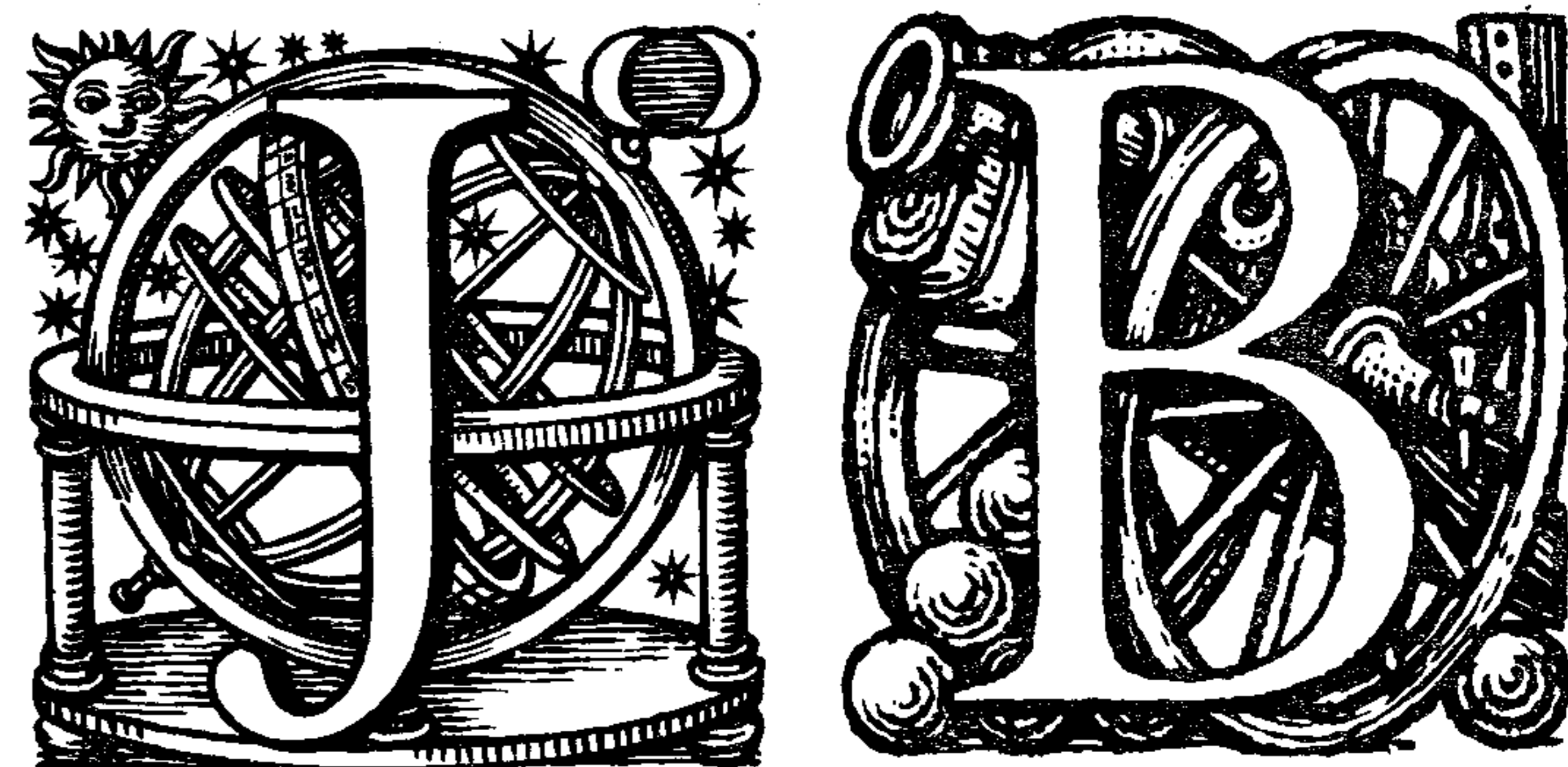

Bavor Rodovský z Hustiřan, Kuchařství (frontispice)

Z KNIH, KTERÉ UPRAVIL, ILUSTROVAL NEBO VYZDOBIL KNIŽNÍ GRAFIKOU:

- Charles de Coster – Flanderské legendy (1952)
- Dante Alighieri – Božská komedie (1953)
- Salčák Toka – Slovo Aratovo (1954)
- Howard Fast – Spartakus (1955)
- Ezop – Hollar – Bajky (1958)
- H. Ch. Andersen – Pastýřka a kominíček (1964)
- R. I. Stevenson – Černý šíp (1966)
- F. X. Šalda – Perspektivy dalek (1967)
- Alois Jirásek – Z Čech až na konec světa (1971)
- G. K. Chesterton – Klub zneuznaných mužů (1972)
- Bruce Marshall – Starý voják neumírá (1973)
- Bavor Rodovský z Hustiřan – Kuchařství (1975)
- Karel Schulz – Kámen a bolest (1977)
- A. J. Cronin – Zahradník (1980)
- Wilhelm Raabe – Černá galéra (1982)

121. výstava v Šolcově domě v Sobotce. Sezóna 1988. Pořadatelé: Okresní galerie v Jičíně, Městské kulturní středisko v Sobotce, KPVU v Sobotce, Spolek sběratelů a přátel exlibris, kolektivní člen České společnosti pro estetiku při ČSAV, v Praze, Albatros, nakladatelství pro děti a mládež v Praze. Vytiskly Tiskařské závody, n. p., provoz 77, Mnichovo Hradiště.

J IŘ Í B L A Ž E K K N I Ž N Í G R A F I K A

SOBOTKA
Rodný dům Václava Šolce
1988
Květen–červen

Životní náhody zasahují často do rozhodnutí, utvářejících směr našich představ, tužeb a plánů. Ale v průběhu let začneme pochybovat o jejich nahodilosti a s povděkem si uvědomujeme svá milovaná období afinit, svůj podíl na ovlivňování skutečností, jenž pramení z našeho zájmu o vše, co obdivujeme, co uchováváme od dětství sami sobě. Srovnání už ani nemohou být jen mechanickým shledáváním vzorů a vlivů, jsou přímočarou tvůrčí návazností.

V rozsáhlých dějinách knižní kultury bychom mohli nalézt ne jeden odstavec, použitelný jako předznamenání kapitoly o černobílém světě grafika Jiřího Blažka. On sám je a zůstane obdivovatelem onoho nevyčerpatelného zdroje poznání, onoho nasycení našich jitrých dychtivostí, jehož všemocným skladebným prostředkem je písmo – tedy knihy.

V zajetí koncizního grafického projevu vytváří základní složky jejího tvaru, bloku, vazby, přebalu, zdůrazňuje jejich vzájemné funkce a souvislosti s cílem předat čtenáři výtvarný artefakt, obnášející nejen formální vytříbenost a řemeslnou bezchybnost, ale také svůj nejniternější výtvarný názor. Jím je navenek zcela nenápadná snaha o zachování celistvosti knižního celku.

Nositelem emocionálního náboje a základním estetickým tvarem je pro Jiřího Blažka písmo používané jako autonomní výtvarný prvek. V tvorbě plakátové jím akcentuje jeho schopnost typografickou a kaligrafickou. V tvorbě knižní jím řeší prastarý dialog písma a kresby, slova a ornamentálního obrazu. Obnovou iniciál a spřízněných forem knižních prvků, vinět, dekorativních emblémů a koncovek, sleduje zachování grafické vybavenosti knihy, jejichž klasické formy zůstanou hlubokou jímkou, ze které lze čerpat tvaroslovně i obsahově. V souladu se zaměřením svých historických zájmů nachází přímé vzory především v umění renesančním a jeho obnovách.

Majestátním výrazem zůstává strhující iniciála. Tam, kde se dotýká figurativní kresby, předurčené smyslem textu, nahrazuje i obsahovou funkci ilustrační. A přesto nedovoluje autorovi vymanit se ze svého vlivu. Li-

neární linka, opisující sférické tvary zcela malého dějového teritoria, určujícího duktus skriptu, řeší nejvlastnější možnosti svého vyjádření a definování zároveň. Nejde o samoučelnou hru, iniciály budují svůj smysl a svoje oprávnění v úsilí, v němž jediná myšlenka hledá a utváří svůj tvar proto, aby se učinila silnější a výraznější, aby se uzavřela do znaku a vyslovila jeho podstatu. Tomuto drobnému a strhujícímu mikrosvětlu na velké planetě Umění vděčí Jiří Blažek za svoje šťastné chvíle hledání, za svůj viděný a viditelný svět.

Rukopisné fakture období minulých odpovídají i jeho ilustrace. Kresebnými příběhy literatury klasické a romantické záměrně vyvolává ilusi autentičnosti. Komponuje je emblematicky na osu, ponořen do ovzduší, v němž se odehrává děj. S vnitřní příbuzností, která není jen podpovrchová, oživuje Jiří Blažek námětové představy, jejichž kořeny zůstaly zasuty ve vlastních chlapeckých prožitcích. O co jsou naléhavější, o to víc jsou sněné a neměnné. Skutečnosti, jimiž autoři textů vyslovují svůj podíl na dění současném, umísťuje s krajním kontrastem do grafických vyjádření, pro něž používá kolážovou typografii a fotografie.

Jestliže jsme se v úvodu dotkli otázky nahodilosti a zákonitosti vázanosti Blažkova výtvarného projevu ke knižní grafice, bylo to proto, abychom mohli rozpoznat, že právě v ní našel nejvlastnější možnost svého vyjádření. Kdyby mu nebyl vlastní tento střízlivý svět, nemohl by být vývoj jeho knižní grafiky tak bezelstně přímočarý.

Dr. Milena Klasová

JIŘÍ BLAŽEK

narozen 1922 v Uhříněvsi. Žije a pracuje v Praze. Studoval na VŠUP ve speciálce prof. F. Muziky a věnoval se užité grafice a knižní tvorbě. Zúčastnil se soutěží pro tvorbu tiskařských písem „Old Style“ (čestná cena), „Delineavit“ a v roce 1960 byl odměněn v soutěži o „Krásné knižní písmo“ za kursivu, cancelaresku „Blanca“. V roce 1959 na lipském knižním veletrhu obdržel stříbrnou medaili za knihu Ezop – Hollar – Bajky.

V dalších letech dostal ceny v soutěžích nejkrásnějších knih roku.

V roce 1979 dostal cenu nakladatelství Vyšehrad.

Od roku 1964 je činný jako výtvarný redaktor v nakladatelství Albatros.

John Ehle: Čas bubnů (ilustrace)